CENA NUMERU 1 zł. 50 gr.

BUCHALTER POLSKI

MIESIĘCZNIK

ORGAN POLSKIEGO ZWIĄZKU BUCHALTERÓW-RZECZOZNAWCÓW, BUCHALTERÓW-BILANSISTÓW I ICH POMOCNIKÓW W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Pod redakcją ANTONIEGO JULJANA SZYLLERA

ROK XI WARSZAWA, KWIECIEŃ 1938 R. NR. 4 (122)

TREŚĆ ZESZYTU:

Z ŻYCIA ZWIĄZKU

Zgon Kolegi. W dniu 24 kwietnia r. b. zmarł wieloletni Członek n/Związku, ś. p. Edward Grzybowski z Łowicza, przeżywszy lat 73.

Zmarły Kolega pracował w zawodzie buchaltera od 1884 r. Mimo poważnego wieku nie ustawał w pracy związkowej, popierając nasze ideje i zamieszczając kilka artykułów na łamach „Buchaltera Polskiego". Poza pracą dla n/Związku Zmarły był czynnym członkiem szeregu organizacyj społecznych w Łowiczu.

Cześć Jego pamięci!

Sprostowanie. W sprawozdaniu finansowem Związku za 1937 r., wydrukowanem w numerze 3/121 „Buchaltera Polskiego", wkradły się następujące pomyłki w druku:

1) na stronie 8 w „Specyfikacji różnych dochodów" mylnie wydrukowano pozycję „Różne dochody zł. 30.16", winno być zł 34.16 i w związku z tem suma ogólna „Specyfikacji różnych dochodów" wynosi nie zł 695.80, jak wydrukowano, lecz zł 699.80,

2) na stronie 8 w „Rachunku Działalności za 1937 r." w pozycji „Nadwyżka na „Buchalterze Polskim" w 1937 r." wydrukowano zł 833.39, winno zaś być zł 833.09.

Regulacja składek zgóry za 1938 rok. W ciągu pierwszych czterech miesięcy następujący Koledzy pokryli gotówką lub wekslami składki za cały rok bieżący 1938:

Berkan Antoni, Bobrowski Karol, Bogacz Teofil, Boryta Stanisław, Dabrys Wiktor, Dulski Mieczysław, Gadawski Jan, Heneczkowski Zygmunt, Hryniewicz Henryk, Kędzierski Józef, Klawitter Władysław, Kolasiński Henryk, Król Stanisław, Krzemień Maksymiljan, Kwiatkowski Cyryl, Kwaśniewski Edmund, Kuligowski Adam, Latko Stanisław, Matczak Prokop, Mikulska Wanda, Miszkiewicz Antoni, Palędzka Irena, Palluth Alfons, Pojda Antoni, Reicug Jan, Roliński Wacław, Sozański Jarosław, Szałwiński Gabryel, Tarniecki Bolesław, Wach Władysław, Wawrzyński Zygmunt, Wasiłowski Stanisław, Wolewicz Bolesław, Zaborowski Leopold, Zieliński Mieczysław, Zieliński Stanisław, Żółtowski Michał.

Zarząd Związku składa powyższym Kolegom serdeczne podziękowanie za przychylne ustosunkowanie się do wezwania Zarządu.

Roczne Ogólne Zebranie odbędzie się w środę dnia 25 maja r. b. o godzinie 18.30 wieczorem w lokalu Związku. Porządek obrad wydrukowany był w N-rze 3/121 „Buchaltera Polskiego" z r. b. i zamieszczony w okólnikach związkowych.

Organizacyjne Zebranie Koła Absolwentów Kursów Wyższej Rachunkowości dla Buchalterów odbędzie się we wtorek dn. 24 maja r. b. o godz. 20.

BIBLJOGRAFJA

„Odpisy na stałe aktywa przedsiębiorstwa produkcyjnego (amortyzacja)"

Pod takim tytułem członek n/Związku, kol. dr Marjan Frank, wydał nadzwyczaj cenną pracę o amortyzacji. Księga zawiera następujące rozdziały: Definicje odpisów, Powody dokonywania odpisów, Rodzaje odpisów, Metody odpisywania, Odpisy oprocentowane, Odpisy a odtworzenie, Odpisy a rezerwy i „ciche rezerwy", Odpisy jako koszty produkcji, Odpisy a przepisy skarbowe, Odpisy w księgowości.

Pracę kol. dr Marjana Franka gorąco polecamy wszystkim buchalterom, kalkulatorom i szefom przedsiębiorstw.

„Bilanse i budżet przedsiębiorstw komunalnych"

Pod tym tytułem ukazała się broszura, opracowana przez p. Piotra Lenarta, rewizora Komunalnego Związku Kredytowego w Poznaniu. Praca p. Lenarta wobec braku przepisów specjalnych dla rachunkowości przedsiębiorstw komunalnych i z uwagi na konieczność przystosowania rachunkowości przedsiębiorstw do planów budżetowych winna zwrócić specjalną uwagę buchalterów samorządowych.

„**Wystawianie weksli**" — opracował p. Witold Bobiński, profesor Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach.

Ostatnia praca prof. Bobińskiego, traktująca o wystawianiu weksli, to popularnie podane wiadomości dla każdego, jak powinien wyglądać weksel pod względem zewnętrznym.

Dobrze dobrane wzory, poprawność języka, jasność teoretycznych wywodów — oto walory, predystynujące ten podręcznik do jego przestudjowania tak przez fachowca, jak i przez laika celem praktycznego i wzorowego stosowania podanych w podręczniku wskazówek.

Ulgi Podatkowe

Ulgi podatkowe, które dotychczas były rozrzucone w kilku odrębnych ustawach, zostały skodyfikowane w jednej ustawie ogłoszonej w Dzienniku Ustaw dnia 15 kwietnia br. pod nazwą

„Ustawa o Ulgach Inwestycyjnych"

Nowa ustawa obejmuje ulgi dla C. O. P. ulgi dla woj. wschodnich, ulgi dla wiertnictwa naftowego, ulgi dla kopalnictwa rud, ulgi dla nabywców akcyj i udziałów nowo zakładanych spółek o specjalnym celu, ulgi dla nowo wznoszonych budowli, ulgi dla nabywców pojazdów mechanicznych itd.

Ustawę tę wydała w osobnej broszurce księgarnia Wł. Wilak w Poznaniu. Zaznaczyć należy, że broszura oprócz tekstu ustawy podaje obszerny „Zarys ustawy o ulgach inwestycyjnych" oraz skorowidz.

Statystyka w przedsiębiorstwie

(organ Sekcji Statystyki w Przedsiębiorstwie Polskiego Towarzystwa Statystycznego) wyszedł z druku Nr 1.

Wydawnictwo to poświęcone jest opracowaniu oraz rozpowszechnianiu znajomości metod statystycznych w zastosowaniu do potrzeb przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych, bankowych i innych.

Treść Nru 1 stanowią artykuły: K. Romaniuk — Rola statystyki w gospodarce przedsiębiorstw, K. Domosławski — Codzienny barometr finansowy przedsiębiorstwa, kronika oraz bibljografja, która obejmuje przeszło dwieście dzieł i rozpraw w języku angielskim i niemieckim dotyczących zagadnienia statystyki w przedsiębiorstwie.

BUCHALTER POLSKI

ORGAN POLSKIEGO ZWIĄZKU BUCHALTERÓW-RZECZOZNAWCÓW, BUCHALTERÓW-BILANSISTÓW I ICH POMOCNIKÓW W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Redakcja i Administracja
Warszawa, Nowogrodzka 20
telefon 8-41-05

Miesięcznik

Redaktor przyjmuje w poniedziałki od 6 do 7 wieczorem
Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie ostatniej

Rok XI | **Warszawa, kwiecień 1938 r.** | **Nr. 4 (122)**

RACHUNKOWOŚĆ ROLNA

W artykule niniejszym omawiam rachunkowość większego, uprzemysłowionego majątku, składającego się z siedmiu folwarków, zorganizowanych w cztery większe jednostki, lasów, dwóch gorzelń, tartaku, młyna, płatkarni i jezior, tworzących trzy oddzielne obwody rybackie. Całość około 6000 ha.

Przystępując do opisania zorganizowanej i prowadzonej przeze mnie rachunkowości, nie ograniczam się tylko do planu kont Księgi Gł., lecz w ogólnych zarysach postaram się przedstawić jej całokształt.

Zacznę od ksiąg gospodarczych prowadzonych na folwarkach.

1. Gospodarstwo rolne.

Jak już zaznaczyłem, gospodarstwo ujęte jest w cztery większe jednostki — folwarki z oddzielnymi urzędnikami gospod. Na tych folwarkach prowadzone są następujące książki:

1) Raport gosp. dzienny układu Ziem. Biura Rach. Roln. Obejmuje on, jak wiadomo, wszelkie czynności i zaszłości na folwarku. Pisany jest przez kalkę. Oryginał przesyłany jest codziennie do biura adm., kopja pozostaje na miejscu.

2) Dziennik przychodu i rozchodu ziemiopłodów własnego układu:

Pszenica

Data	Treść	PRZYCHÓD w słomie W polu Nr.	Stóg Nr.	Sąsiek Nr.	Wozów	W ziarnie kg.	ROZCHÓD w słomie Ze stoga Nr.	Ze sąsieka Nr.	Wozów	W ziarnie kg.	REMANENT w słomie wozów	w ziarnie kg.

3) Książkę inwentarza żywego.

4) Książkę najmu dziennego.

5) Obrocznik.

6) Książkę magazynową na folwarku, na którym jest główny magazyn. W książce tej prowadzone są oliwy i smary, części do narzędzi roln., gwoździe, różne żelazo, nafta, wełna i t. d.

PRZYCHÓD

Z kupna	Z folwarków G.	M.	L.	P.		Przychód ogółem	Cena jednostki zł	gr	Suma zł	gr	Data	Treść	Nr poz. dz.

ROZCHÓD

Na folwarki G.	M.	L.	P.										Rozchód ogółem	Remanent

Do pustych rubryk wpisuje się w miarę potrzeby gorzelnie, tartak, rymarz lub inny dział.

7) Wykaz przychodu nawozów i nawożenie gruntów.

Z otrzymanych dziennych raportów z folwarków uskuteczniane są księgowania w następujących księgach gospod., prowadzonych w biurze adm.:

1) W księdze produkcji rolnej oddzielnej dla każdego z tych czterech folwarków:

PRZYCHÓD

Sprzęt w snopie	Omłócono / wykopano	Z folwarków			Remanent / Nadmiar	OGÓŁEM w snopie	w ziarnie	Data	TREŚĆ	Nr poz. dz. k. m.	Omłócono w snopie	WYSIANO / WYSADZONO ilość	na morgach	Na folwarki			Sprzedano	Na śrut
wóz	kg	kg	kg	kg	kg	wóz	kg				wóz	kg		kg	kg	kg	kg	kg

ROZCHÓD

Na otręby	Spasiono w/g obrocznika	Ordynarjuszom	Rob. dniów. stałym	Rob. sezon. i odrobnik.	Urzędnik folwarczny	Ogród	Las	Tartak	GORZELNIE				Adm. gł.	Pałac i służb. pałacowa			OGÓŁEM		Remanent	
									G.		L.									
									do przerobu	na ordynarje	do przerobu	na ordynarie					w snopie	w ziarnie	w snopie	w ziarnie
kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	woz.	kg	woz.	kg

2) W księdze główn. inwentarza żywego:

Konie robocze — klacze

P R Z Y C H Ó D																										
Z przychówku					Z przeklas					Z folwarków					Z kupna					Razem					Data	TREŚĆ
G.	M.	L.	P.	Razem																G.	M.	L.	P.	Razem		

R O Z C H Ó D																																		
Na przeklas					Na folw.					Na pałac					Wypadło					Sprzed.					Razem					Remanent				
G.	M.	L.	P.	Razem																					G.	M.	L.	P.	Razem	G.	M.	L.	P.	Razem

Litery G. M. L. P. oznaczają nazwy folwarków, wypisanych w pełnym brzmieniu we wszystkich rubrykach.

3) W książce kontroli udoju i przychodu mleka.

4) W książce kontroli ordynarji.

Ordynarja wydawana jest na folwarkach na podstawie imiennego wykazu, sporządzonego w biurze adm. Po wydaniu zboża wykaz wraca do biura i po sprawdzeniu z raportem następuje zapis do książki ordyn. i prod. roln.

5) Historja pól:

Folwark .... Nr. pola Obszar mrg .... prętów ....

Rodzaj ziemiopłodu	Miesiąc rok	Wysiano wzgl. wysadz.				Przedplód	Ostatnie nawoż. obornik.	N A W O Ż E N I E										
								Obornik				Kompost				X		
		Na obszarze mrg	Na 1 mrg kg.	Razem kg.				Na obszar mrg	Na 1 mrg woz.	Razem wozów	kg	Na obszar mrg	Na 1 mrg woz.	Razem wozów	kg	Na obrzar mrg	Na 1 mrg kg	razem kg

Klasa gleby ....

X			X			SPRZĘT okop. zbóż, motylk. i innych						OMŁOT			Przychód słomy		Uwagi
Na obszar mrg	Na 1 mrg kg	Razem kg	Na obszar mrg	Na 1 mrg kg	Razem kg	Ogółem kg	Z 1 mrg kg	Ogółem woz.	Z 1 mrg woz	Zwieziono do stod woz.	Zwieziono w stogi wozów	Ogółem kg	Z 1 mrg kg	Z 1 wozu kg	wozów	kg	

Rubryk oznaczonych X bez nazwy nawozu jest 6, do których wpisuje się stosowane nawozy pomocnicze. Prowadzona jest polami, na każde przeznaczone jest parę stron. Zapisy uskutecznia się raz do roku, na podstawie ksiąg gosp.

6) Na początku roku gosp. sporządza się:

Preliminarz ziemiopłodow — rok gosp.

	PRZYCHÓD	ROZCHÓD																Pozostaje
		Do siewu wzgl. sadzenia	Na śrut	Na otręby	Na obroki	Urzędnicy	Ordynarjusze	Robotn. dn. stali	Robotn. sez. i odrobn.	Gorzelnia G.	Gorzelnia L.	Pałac	Świadcznia kościelne	Nieprzewidziane			Razem	
G.																		
M.																		
L.																		
P.																		
Razem																		
Obroty w																		
G.																		
M.																		
L.																		
P.																		
Razem																		
Pozostaje do wydania																		
G.																		
M.																		
L.																		
P.																		
Razem																		

W końcu każdego miesiąca sporządza się zestawienie, obejmujące remanent na początku miesiąca, obroty w ciągu — oraz remanent na końcu miesiąca inwentarza żywego i wszystkich produktów rolnych, objętych księgami gospodarczemi.

Wszystkie książki, prowadzone na folwarkach, przesyłane są z końcem każdego m-ca do biura dla kontroli. Miesięczne sumy obrocznika wpisuje się do księgi produktów rolnych, zaś z książki kontroli najmu sporządza się imienny wykaz wypłaty.

II. Leśnictwo.

Wobec bardzo rozciągłych lasów, miejscami oddalonych o 12 km. od sztabu, detaliczna sprzedaż drzewa dokonywana jest przez borowych.

Istnieje specjalny regulamin, który przewiduje m. i., że borowy, mając utargowane 100 zł., odsyła je z kwitem z nadleśnictwa do kasy. Przy każdej sprzedaży borowy wypisuje kwit, zawierający: Nr. kol., nazwę rewiru, imiona i nazwiska kupujących, rodzaj, Nr. i cenę drzewa, wzmianka czy drzewo pochodzi z trzebieży czy ze zrębu, datę oraz podpis borowego.

Kwitarjusz prowadzi się przez kalkę, górną część otrzymuje kupujący i ten kwit upoważnia go do wywiezienia kupionego drzewa z lasu.

Prócz kwitarjusza borowy posiada: wykaz numerów drzewa z ceną za jednostkę (natychmiast

po sprzedaniu drzewa wykreśla z wykazu odnośny numer), książkę kontroli robocizny, wykaz miesięczny w/g układu:

Nadleśnictwo ....

Rewir ....

W Y K A Z

sprzedaży i rozchodu drzewa, materjałów i produktów pobocznych.

w miesiącu . . . . 193.... roku.

Data	Nr k. kwitarjusza	Nabywcy		DRZEWA		Z PORĘBY								Z TRZEBIEŻY								Char pak			Cena jednostki		SUMA			
		Nazwisko i imię	Miejsce zamieszkania	Nr	RODZAJ	Drzewo budulcowe i porządkowe	dragi	Drzewo użytkow.		Drzewo opałowe: szczapy	wałki	pieńki	chrust	Drzewo budulcowe i porządkowe	dragi	Drzewo użytkow.		Drzewo opałowe: szczapy	wałki	pieńki	chrust						z poręby		z trzebieży	
						m³	sztuk			mp.			kup	m³	sztuk			mp.			kup	kup.			zł	gr	zł	gr	zł	gr

Wykaz sporządzony jest w trzech egzemplarzach — przez kalkę — na podstawie kwitarjusza. Jeden egzemplarz pozostaje u borowego, drugi otrzymuje nadleśnictwo, trzeci, po sprawdzeniu przez nadleśnictwo, przesyłany jest do biura administracji.

Pozatem nadleśniczy prowadzi u siebie:

1) Księgę obrotów drzewa i materjałów.
2) Wykazy numerowe.
3) Wykazy przychodu drzewa i materjałów.
4) Wykazy wypłat za ścinkę i obróbkę.
5) Wykazy wypłat robotników dniówkowych.

Dane z wykazu miesięcznego wciągane są do księgi o układzie:

Data	Treść	PRZYCHÓD		R O Z C H Ó D																		REMANENT
		Ilość		Sprzedaż	Folwarki: Gosławice	Maliniec	Licheń	Patnów	Gorzelnia: Gosławice	Licheń	Leśnictwo	Tartak	Ogród	Świadczenia kościelne	Admin. główna	Pałac			Razem	Nr.		

III. Tartak.

Dwutrakowy z cyrkularką i heblarką.

Przeciera się wyłącznie drzewo z własnych lasów.

Na tartaku prowadzone są następujące książki:

1) Księga przychodu i rozchodu drzewa okrągłego:

Przychód											Rozchód								
Data	Otrzymano z rew.	Sztuk	Nr. Nr.	Dębu m³	Brzozy m³	Sosny m³	Świerków m³	Olszyny m³	Osiki m³		Data	Przetarto	Sztuk	Dębu m³	Brzozy m³	Sosny	Świerku m³	Olszyny m³	Osiki m³

2) Księga składowa materjałów tartych:

Dąb.

P R Z Y C H Ó D															Data	Treść z przeniesienia	R O Z C H Ó D															REMANENT
Materjał obrzynany																	Materjał obrzynany															
m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	Razem			m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	m/m	Razem	

Na materjał obrzynany przeznaczone jest parę stron, następnie wpisuje się do tej rubryki materjał klocowy, dalej kantówka itd. Tak samo z sosną i innym drzewem.

3) Dziennik Kasowy z memorjałem p/g już wskazanego układu. Prowadzony jest z odbitką kalkową i wierzchnia karta przesyłana zostaje co tydzień do biura administracji wraz z dowodami.

4) Książka obrachunkowa płac robotniczych.

Przyjmowanie drzewa z lasu:

Borowi prowadzą kwitarjusz podzielony na 3 równobrzmiące odcinki, zawierające: Nazwę rewiru, Nr. kwitu, Nr. i rodzaj drzewa, ilość sztuk, nazwisko i imię odstawiającego, datę i podpis borowego. Jedna część pozostaje u borowego, dwie zabiera odwożący drzewo, z których znów jeden zatrzymuje kierownik tartaku, a trzeci podpisany przez siebie zwraca oddawcy. Pomiaru drzewa dokonywa kierownik na tartaku, zapisuje wartość na kwicie, a następnie do książki.

Po ukończeniu zwózki sporządza się wykaz, który porównuje się i uzgadnia z wykazem sporządzonym w nadleśnictwie.

Zgłaszający się po wypłatę za zwózkę budulca otrzymują od kierownika tartaku kwit do kasy:

TARTAK PAROWY DÓBR .... w ....
Nr. ....

....
Nazwisko i imię Miejsce zamieszk.

zwiózł na tartak podług załączonych kwitów:

z rew. .... — .... m³ budulca
z rew. .... — .... m³ "
z rew. .... — .... m³ "
z rew. .... — .... m³ "

Razem m³ "

i może być wypłacony.

Dnia .... 19 r.

Podpis kierownika

Sprzedaż drzewa:

Kupujący otrzymuje na placu kwit:

TARTAK PAROWY DÓBR .... w ....
Nr. ....

Kasa przyjmie od .... za

Ilośc.	Wyszczególnienie materjału: rodzaj, rozmiar, sztuki.	Po cenie

Dnia 19

Podpis kierownika

Z kwitem udaje się do kasy, gdzie sprawdza się pomiary, oblicza należność, wystawia rachunek i przyjmuje gotówkę. Rachunek upoważnia kupującego do wywiezienia drzewa z placu. Rachunki są blokowe,pisane z odbitką i wystawiane na najdrobniejszą sprzedaż, jak kredytową, tak i gotówkową. Na podstawie tych odbitek uskutecznia się następnie zapisy w Dzienniku i księdze składowej. W Dzienniku zapisuje się każdy poszczególny r-k, a w księdze składowej zbiorowe sumy dzienne na podstawie specjalnego wykazu.

Przecier drzewa:

Dla kontroli przecieru prowadzony jest specjalny wykaz.

Księgi zasadnicze:

1. Inwentarz.

Księga układu Biura Rachunkowości Rolnej w W-wie, z tabelą amortyzacyjną, obliczoną na 10 lat.

2. **Dziennik kasowy z Memorjałem** własnego układu:

Dziennik kasowy z Memorjałem

miesiąc . . . . . . 19 . . ..Strona . . . .

Data	Nr. poz.	Treść			Kasa adm.				Kasa gł.				Dł. i Wierz.				R-ki Recz. Ks. gł.				
					W-n (przychód)		Ma (rozchód)		W-n (przychód)		Ma (rozchód)		W-n (otrzymali)		Ma (dali)		W-n (rozchód)	Ma (przychód)		Nazwa	Fol.
			zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.gr	zł.	gr		

Prowadzony jest na luźnych kartach, aby nie hamować pracy. Odbiegłem od ogólnie przyjętych wzorów dwustronnego czyli foljowanego Dziennika raz dla oszczędności papieru, albowiem przychodów jest stosunkowo nie wiele i trzeba nieraz kilkadziesiąt stron w roku zakreślić, po drugie jest łatwiejszy do prowadzenia. Pozycje kasowe oraz dłużn. i wierz. przenoszone są do Księgi Głównej w sumach miesięcznych, zaś r-ki rzeczowe ostatniej kolumny poszczególnemi pozycjami. W omawianym wypadku kasa administracji jest jedynie kasą podręczną, a kasa główna znajduje się w rękach samego właściciela z tej racji, że właściciel załatwia wszelkie sprawy handlowe. Prowadzi on książkę kasową z przebitką, wszystkie dowody odsyła codziennie do biura, a kopję książki po zapisaniu arkusza. W razie potrzeby kasa główna zasila kasę administracji i odwrotnie, zbytnią gotówkę w kasie administracji odprowadza się do kasy głównej.

3. Księga główna — własnego układu:

Rachunek Pszenicy

Data 1936/7		Nr. poz. dz.	Treść			S-my ogólne				S-my miesięczne				G				M				L				P				R-k przeciwny
						W-n (rozchód)		Ma (przychód)		W-n (rozchód)		Ma (przychód)		W-n (rozchód)		Ma (przychód)		W-n (rozchód)		Ma (przychód)		W-n (rozchód)		Ma (przychód)		W-n (rozchód)		Ma (przychód)		
				zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	zł.	gr	
Liplec																														
	1		Bilans otwateia			122	81			122	81			122	81															
Czerw.			Sprzedaże w ciągu roku					14858	75			14858	75			3002	75			16	—			11840	—					
	80		Obroty wewnętrzne:																											
			R-k: Pszenicy — folwarki	9025	—					9025	—			6859	—			798	—			874	—			494	—			36
			Adm. folw.	188	—																									172
			Utrzym. Inw. m. kowal	104	50																									144
			Utrzym. Inw. m. stelm.	95	—																									146
			Robocizny	3054	25																									158
			Adm. główn.	85	50																									225
			Lasu	190	—																									199
			Tartaku	76	—																									246
			Rymarza	28	50																									141
			Maszynisty	76	—																									143
			Pośladu	270	90																									61
			Gorzelń	58	86																									263
			Właściciela	875	25																									258
			Murarza	38	—			4580	86			13605	86			3189	61			1742	75			1187	50			7486	—	152
			Strat i Zysków			19761	48			19761	48					718	96	1884	94			11653	50			6992	—			
			Bilansu Zamkn.					944	68			944	68			70	49			874	19									
						19884	29	19884	29	28909	29	28909	29	6981	81	6981	81	2632	94	2632	94	12527	50	12527	50	7486	—	7486	—	

WYKAZ

przecieru drzewa w dniu .... 19 r.
Trak Nr . . Nazwisko trakowego ....
godz. pracy .....

Przetarte					WYDAŁO							UWAGI pisać przerwy uszkodzenia i inne postoje
Rodzaj	Nr	Długość	Średnica	m³	Ile sztuk	Kl. obrz. kant łat regli i t. d.	Grub. m/m	Szer.	Długość	m²	m³	

Wykazy te są podstawą do księgowań w księdze przychodu i rozchodu drzewa okrągłego oraz w księdze składowej materjałów tartych.

Co miesiąc sporządzane jest zestawienie wykazujące remanent drzewa na początku miesiąca, przychód z przecieru, rozchód oraz remanent w końcu miesiąca.

Układ Księgi Głównej przystosowany jest do Dziennika, a jednocześnie i tak, aby mieć pogląd na całość i na poszczególne cztery folwarki. Przy wyrzucaniu sum miesięcznych do właściwych rubryk nie podkreśla się kolumny „Sumy ogólne", lecz zachowuje się ciągłość do końca roku. W ciągu roku zachodzi duża ilość obrotów wewnętrznych ziemiopłodami i inwentarzem żywym między folwarkami, którymi w końcu okresu gospodarczego należy jeden uznać, drugi zaś obciążyć. Obrotów tych nie zapisuje się już do rubryki „Sumy ogólne", bo na ogólny bilans one nie wpływają, a zwiększałyby niesłusznie obroty. Zatem rubryka druga daje sumę bilansów poszczególnych folwarków z uwzględnieniem obrotów wewnętrznych, zaś rubryka pierwsza daje bilans ogólny, skonsolidowany, bez tych obrotów.

Zaznaczam, że chodzi tu tylko o obroty między jednym a drugim folwarkiem na tym samym r-ku, a nie o obroty n. p. między folwarkiem i gorzelnią.

Plan r-ków w Księdze Głównej:

1) **Bilans otwarcia.**

2) **Zabudowania:**
   budynki mieszkalne,
   „ gospodarcze,
   „ przemysłowe,
   studnie, drogi, mosty i ogrodz.,
   przystań wodna.

3) **Inwentarz martwy:**
   maszyny i narzędzia roln. i leśne,
   urządzenia przemysłowe,
   „ warsztatów,
   „ w budynkach gospodarczych,
   „ biurowe,
   szkuty.

4) **Inwentarz żywy:**
   konie,
   źrebaki,
   stadniki i krowy,
   mleko,
   woły,
   bydło młodociane,
   opasy,
   owce,
   trzoda chlewna.

5) **Ziemiopłody:**
   pszenica,
   żyto,
   jęczmień,
   owies,
   rzepak,
   rzepik,
   gorczyca,
   mak,
   łubin,
   seradela,
   groch,
   mieszanki,
   koniczyna czerwona,
   koniczyna biała,
   przelot,
   słonecznik,
   ubezpieczenia ogniowe,
   słoma,
   buraki cukrowe,
   buraki pastewne,
   ziemniaki,
   marchew pastewna.

6) **Pasza:**
   śrut,
   otręby,
   makuchy,
   wytłoki.

7) **Łąki i Pastwiska:**
   łąki — siano,
   nasiona traw,
   pastwiska.

8) **Utrzymanie i naprawy:**
   budynków i urządzeń,
   studzien, dróg, mostów, ogrodzeń,
   przystani szkut,
   maszyn i narzędzi rolniczych,
   warsztatów.

9) **Opał i światło:**
   opał,
   światło.

10) **Uposażenia i robocizna:**
   urzędnicy folwarczni,
   ordyn. i robotn. dniówkowi,
   koszty lecz. i ubezp. społ.

11) **Użytkowanie ziemi uprawnej.**

12) **Użytkowanie mieszkań.**

13) **Nawozy sztuczne:**

14) **Magazyn:**
   oliwy i smary,
   nafta i benzol,
   skóry,
   żelazo i gwoździe,
   części do maszyn i narzędzi roln.,
   narzędzia.

15) **Torfiarnie.**

16) **Piaśnice, żwirownie i kamienie.**

17) **Jeziora:**
   dzierżawy,
   trzcina.

18) **Ogrody.**

19) **Sady i aleje owocowe.**

20) **Gorzelnie:**
   produkty do przerobu — surowce,
   opał i światło,
   sprzedaż spirytusu,
   utrzymanie maszyn i urządzeń,
   „ budynków,
   podatki i opłaty,

uposażenia i robocizna,
różne wydatki.

21) **Płatkarnia.**

22) **Młyn.**

23) **Las:**
drzewo i materjały,
nasiona leśne,
utrzymanie szkółek,
„ kultur,
produkty poboczne,
łowiectwo,
utrzymanie koni,
utrzym. budynków i inwentarza martwego,
administracja lasów,
uposażenie borowych i pracowników stałych,
ścinka i obróbka drzewa,
robocizna najemna różna,
koszty leczenia i ubezp. społ.,
poręba nadzwyczajna:
drzewo i materjały,
ścinka i obróbka drzewa,
robocizna różna,
utargi dzienne.

24) **Tartak:**
drzewo i materjały,
sprzedaż drzewa i materjałów,
utrzymanie maszyn i urządzeń,
„ budynków,
podatki i opłaty,
ubezpieczenie ogniowe,
światło,
zwózka budulca,
biuro,
uposażenia urzędników,
robocizna,
koszty leczenia i ubezp. społ.

25) **Koszty ogólne:**
biuro administracji,
uposażenia administratora i urzędn. biurowych,
różne wydatki administracji,
procenty,
podatki i świadczenia publ.,
emerytury i renty.

26) **Właściciel:**
osobiste,
pałac,
dobroczynności.

27) **Kasa.**

28) **Banki — P.K.O. i K.K.O.**

29) **Dłużnicy i Wierzyciele.**

30) **Weksle własne.**

31) **Kaucje własne.**

32) **Papiery wartościowe.**

33) **Papiery wartościowe złożone na kaucje.**

34) **Różni za papiery wartościowe złożone na kaucje.**

35) **Wkłady w przedsiębiorstwach.**

36) **Rozrachunek międzyokresowy.**

37) **Depozyty sądowe.**

38) **Sumy przechodnie.**

39) **Kapitał.**

40) **Straty i Zyski.**

41) **Bilans zamknięcia.**

Pozycje pozabilansowe:
Weksle kaucyjne,
Różni za weksle kaucyjne,
Weksle gwarancyjne,
Różni za weksle gwarancyjne
Kaucje hipoteczne,
Różni za kaucje hipoteczne,
Otrzymane gwarancje na zabezp. wierzytelności,
Różni za udzielone gwarancje na zabezpieczenie wierzytelności.

Na R-ku Lasu (utargi dzienne) księguje się:
Winien Kasa.
Ma Utargi dzienne
za wnoszoną gotówkę przez borowych w ciągu miesiąca z drobnej sprzedaży drzewa.
W końcu miesiąca:
W-n Utargi
Ma Drzewo i materjały
Szkółki,
Produkty poboczne,
i t. d. tak, że R-k Utargów co miesiąc się bilansuje.

Księga Dłużników i Wierzycieli własnego układu:

Data	Nr poz. dz.	Treść	R-k przeciwny		Obroty		Saldo	
					Wn	Ma	Wn	Ma

Zestawienie obrotów pieniężnych za miesiąc . . . 19 . . . r.

Grupa	Rachunek Księgi Głównej	Str. ks. gł.	Sumy poszczególnych r-ków		Sumy R-ków głównych		Sumy R-ków główn. od początku roku	
			W-n	Ma	W-n	Ma	W-n	Ma

Grupy tworzą następujące r-ki Księgi Głównej:

Grupa I. 1) Zabudowania,
2) Inwentarz martwy,

Grupa II. 3) Inwentarz żywy,
4) Ziemiopłody,
5) Pasze,
6) Łąki i pastwiska,
7) Utrzymania i naprawy,
8) Opał i światło,
9) Uposażenia i robocizna,
10) Użytkowanie ziemi uprawnej,
11) Użytkowanie mieszkań,
12) Nawozy sztuczne,

Grupa III. 13) Magazyn,
14) Torfiarnie,
15) Piaśnice, żwir., kamienie,
16) Jeziora,
17) Ogrody,
18) Aleje i sady owocowe,

Grupa IV. 19) Gorzelnie,
20) Płatkarnia,
21) Młyn,

Grupa V. 22) Las,
23) Tartak,

Grupa VI. 24) Koszty ogólne,
25) Właściciel,

Grupa VII. 26) Kasa,
27) Banki,
28) Dłużnicy i Wierzyciele,
29) Weksle własne,
30) Kaucje własne,
31) Papiery wartościowe,
32) Wkłady w obcych przedsiębiorstwach,
33) Rozrach. międzyokresowe,
34) Sumy przechodnie,
35) Depozyty sądowe.

Zestawienie to obejmuje wszystkie r-ki Księgi Głównej i jest bilansem obrotów.

Bilans zamknięcia:

Zestawienie bilansowe w końcu roku gosp. sporządzane jest w/g wzoru:

Fol. ks. gł.	Rachunek	Bil. otw. 1. 7. 36		Obroty		Bil. zamkn. 30. 6. 37		Straty i Zyski	
		W-n	Ma	W-n	Ma	W-n	Ma	W-n	Ma

Prócz powyższego bilansu ogólnego sporządzane są bilanse wynikowe oddzielnie z każdego folwarku, lasu, gorzelni i tartaku w/g wzoru Księgi Głównej.

Nie podaję tutaj wszystkich wzorów książek i wykazów, które prawie we wszystkich majątkach, prowadzących rachunkowość, są mniej więcej takie same, lecz uwzględniłem tylko te, których specjalny układ dostosowany jest do miejscowych warunków.

Gosławice. **Antoni Maciejewski.**

Z PRAKTYKI BUCHALTERA BIEGŁEGO

(Dokończenie)

Biegły: Niezupełnie. Znajdujący się w aktach sprawy wyciąg z r-ku agenta, sporządzony przez firmę, nie jest zgodny z zapisami na koncie tegoż agenta. Niektóre pozycje mają treść i daty jednakowe, a sumy są inne. Brak jest uznania za ekstra prowizję, choć firma wydała na to pisemne zobowiązanie.

Obr. firmy: W takim razie na czem biegły opiera swoje orzeczenie, że agentowi należy się od firmy 100 zł., a nie odwrotnie, że firmie należy się od agenta 200 zł.?

Biegły: Na wyciągach rachunkowych, znajdujących się w sprawie, a złożonych przez obie strony. Między niemi jest różnica o 300 zł., t. zn., że gdyby firma w myśl wystawionego zobowiązania uznała rk. agenta sumą 300 zł., to powstałoby wtedy saldo 100 zł. na rzecz agenta, o co mu właśnie chodzi. Taki sam wypadek może być z niezapisanym wekslem: zapisu niema, ale zobowiązanie jest.

Obr. firmy: Wnoszę o odrzucenie ekspertyzy wobec tego, że biegły nie wykonał postanowienia sądu o ustalenie rozrachunku na podstawie ksiąg firmy.

Później dowiedziałem się, że sąd nietylko przychylił się do wniosku obrońcy firmy, ale odmówił również przyznania mi wynagrodzenia za ekspertyzę. Wynagrodzenia rzeczywiście nie otrzymałem.

2. Sprawa karna. Fabrykant A. oskarża syndyka masy upadłości adw. B. o przywłaszczenie sumy 200.000 zł. jako zysku osiągniętego przez masę w ciągu 1½ roku prowadzenia przez nią zarobkowo przedsiębiorstwa. Syndyk wytacza p-ko fabrykantowi skargę o oszczerstwo. Sprawę badali różni biegli w różnych odstępach czasu. Sprawa przeszła do apelacji. Przeczytałem sprawę i okazało się, że obie strony naraziły się sprawiedliwości, gdyż i fabrykant i syndyk odsiedzieli pewną karę za przewinienia uczynione w tej sprawie. Apelował fabrykant. Na rozprawie biegłemu zadano m. i. pytania następujące:

Obrońca fabrykanta: Czy księgi masy upadłości są księgami prawidłowemi?

Biegły: Nie, księgi masy nie są prawidłowe.

Obr. fabrykanta: Na czem polega ta nieprawidłowość?

Biegły: Dowiodłem, że obroty początkowe wpisano do ksiąg hurtem dopiero w 6-ym miesiącu, a obroty za ostatnie 3 miesiące pod jedną ostatnią datę działalności masy.

Sąd: Czem może kierować się Urząd Skarbowy, odrzucając takie księgi?

Biegły: Domniemaniem, że zapisy nie obrazują istotnego stanu rzeczy i że mogły być kombinowane, można np. przypuścić, że przez 5 miesięcy zapisywano normalnie, a później przepisano wszystko do innych ksiąg aby wyeliminować lub pozmieniać niektóre operacje w myśl czyichś korzyści osobistych.

Obr. syndyka: Czy księgi masy mają moc dowodową?

Biegły: Tak jest — jeżeli wyjść z założenia, że księgi prawidłowe i rzetelne dowodzą rzetelności, natomiast księgi prowadzone fałszywie — dowodzą fałszowania zapisów.

Nie byłem do końca sprawy, później jednak dowiedziałem się, że oskarżonemu o oszczerstwo sąd apelacyjny złagodził karę, skazując go tylko na areszt z zawieszeniem.

3. Sprawa karna. Przedstawiciel firmy zagranicznej, otrzymujący towar na skład konsygnacyjny, w pewnym momencie likwiduje skład i inkasuje należności, a czyni to w tak szybkim tempie, że normalnie dla dokonania tych czynności potrzebowałby z rok czasu, a tu załatwił się jakoś w niespełna dwa miesiące. Przesłał firmie zagranicznej wyciąg, uznał ją sumą 150.000 zł. za wpływ ze sprzedaży i z inkasa, a jednocześnie obciążył sumą 147.000 zł. za różne szkody i odszkodowania. Przyznał, że został winien 3.000 zł. ale tę sumę zatrzymuje do dyspozycji sądu polubownego, gdy ten zostanie powołany. Dobrze takiemu, że biegły nie jest sędzią.

Firma zagraniczna uznaje agenta sumami zgodnie z umową i oskarża go o przywłaszczenie 100.000 zł. Po zbadaniu materjału dowodowego ustaliłem przywłaszczenie na sumę 90.000 zł. Po

mojej ekspertyzie badał sprawę inny biegły buchalter i wyszedł na ten sam wynik. Wtedy sprawę oddano do zbadania trzeciemu biegłemu, który ustalił, i to z pewnemi zastrzeżeniami, że oskarżony nie wyliczył się z sumy 25.000 zł.

W myśl umowy, agent miał zagwarantowaną prowizję 2.500 zł. minimum miesięcznie, ale z warunkiem, że sprzeda w 1-ym roku conajmniej 200.000 pudełek preparatu, w przeciwnym razie będzie miał liczoną prowizję w wysokości tylko 5% od rachunków z wyłączeniem cła i kosztów przewozu.

W okresie pierwszego roku agent nie sprzedaje nawet połowy ilości umówionej. Przeszkód o charakterze siły wyższej nie było. W drugim roku sprzedał jeszcze mniej. Stanąłem na stanowisku, że agentowi należy się prowizja 5% od rachunków czyli taka, jaką policzyła firma zagraniczna. Ustaliłem następnie, że agent zerwał umowę bez wypowiedzenia i że sprzedawał towar, wbrew wyraźnemu brzmieniu umowy, na weksle i to na zlecenie swoje, co było nadużyciem.

Obrona oskarżonego wytaczała argument, że agent mógł zabezpieczyć swoje pretensje tylko przez zatrzymanie sobie pieniędzy zainkasowanych na rzecz firmy zagranicznej.

Po jakimś czasie przeczytałem wzmiankę w gazecie, że agent został uniewinniony z zarzutu przywłaszczenia, przyczem w motywach wyroku było zaznaczone, że raczej firma zagraniczna postąpiła nielojalnie względem tego agenta. Po przeczytaniu tej wzmianki bardzo żałowałem, że nie byłem na rozprawie do końca, bo wtedy dopiero mógłbym sobie odpowiedzieć na nurtujące mnie pytanie, czy pisząc jeszcze raz opinję w tej sprawie, napisałbym tak samo, czy pod innym kątem widzenia.

Powtarzam, że dyskusja w tej materji byłaby bardzo pouczająca w tem znaczeniu, że jeżeli ekspertyza wykazuje „czarne", a wychodzi „białe" to dlatego, że ekspert wyszedł poza granice obowiązującego go objektywizmu, czy też dlatego, że ekspertyza, siłą rzeczy, nie objęła tych wszystkich szczegółów, które dopiero na rozprawie głównej się wyłaniają.

A. Tyszkiewicz

PODATEK OD UPOSAŻEŃ

Podajemy niżej wykaz norm, zatwierdzonych przez Minist. Skarbu reskryptem z dn. 22.III.38 r. za L. D. V. 6424/I/38, ustalających równowartość wynagrodzeń otrzymywanych w naturze przez pracowników, zatrudnionych na terenie Izby Skarbowej Grodzkiej w Warszawie, dla celów obliczania podatku dochodowego od uposażeń. Pozostałe Izby Skarbowe ustalają własne normy oddzielnie, o czem powinny powiadomić poszczególne zakłady pracy.

TABELA NORM UPOSAŻEŃ W NATURZE NA ROK PODATKOWY 1938.

1.	1 tonna węgla	zł	43.—
2.	Światło elektryczne dla jednej izby lub		
3.	kuchni miesięcznie	„	2,50
4.	Opał dla kuchni miesięcznie	„	10,—
5.	„ „ jednej izby mieszkalnej miesięcznie	„	8,—
6.	**Utrzymanie (wyżywienie) miesięcznie**		
	A. W przemyśle i handlu:		
a)	wyższego urzędnika (dyrektora, prokurenta itp.)	zł	120,—
b)	urzędników biurowych i wyższego personelu technicz.	„	90,—
c)	majstrów	„	75,—
d)	czeladników, praktykantów	„	45,—
e)	sprzedawców, ekspedientów, kasjerki itp.	„	45,—
f)	robotników wykwalifikow.	„	36,—
g)	„ niewykwalikow.	„	36,—
	B. W innych zawodach:		
a)	profesorów i nauczycieli w szkołach i internatach	zł	90,—
b)	bon i wychowawczyń	„	57,—
c)	lekarzy w szpitalach	„	90,—
d)	pielęgniarzy, pielęgniarki, siostry w szpitalach	„	54,—
e)	urzędników i wyższy personel w zakładach gastronomicznych, hotelowych, pensjonatach	„	90,—
f)	kelnerów, kucharzy, służby w zakładach gastronomicznych, hotelowych, pensjonatach	„	54,—
g)	artystów widowiskowych, muzyków w zakładach gastronomicznych	„	60,—
h)	oficerów i wyższy personel techniczny na statkach żeglugi morskiej i śródlądowej	„	60,—
i)	marynarzy na statkach żeglugi morskiej i śródlądowej	„	50,—
7.	1 pokój umeblowany miesięcznie	„	40,—
	1 „ nieumeblowany mies.	„	30,—
	mieszkanie 1-izbowe	„	30,—
	„ 2 „	„	35,—
	„ 3 „	„	60,—
	„ 4 „	„	100,—
	„ 5 „	„	150,—
	„ 6 „	„	200,—
	„ 7 „	„	300,—
	mieszkanie większe za każdą izbę ponad 7—miesięcznie	„	40,—
8.	Prawo używania samochodu dla celów osobistych rocznie	„	1,080,—
9.	Prawo używania powozu dla celów osobistych rocznie	„	225,—

Normy wskazane pod 8 i 9, dotyczące prawa używania samochodu lub powozu, mają zastosowanie jedynie w przypadkach, gdy pracownik, otrzymując samochód lub powóz do swej dyspozycji w celach służbowych, używa go częściowo również dla celów osobistych.

Przy ustalaniu równowartości wynagrodzeń w naturze, otrzymywanych przez pracowników, zatrudnionych na terenie Izby Skarbowej Grodzkiej w Warszawie dla celów obliczania podatku dochodowego miarodajne są jedynie i wyłącznie powyższe normy, nie mogą być zatem stosowane odmienne normy, ustalane przez Zarząd Miejski, Komisarjat Rządu, Ubezpieczalnię Społeczną itp.

UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

Przytaczamy niżej kilka informacyj praktycznych z dziedziny stosowania ubezpieczeń społecznych. Wobec dużej ilości przepisów w tej dziedzinie i różnorodnego trybu postępowania przez poszczególne ubezpieczalnie, pospolicie nazywane „udręczalniami społecznemi", zapoznanie się z niżej przytoczonemi, autorytatywnemi wskazówkami jest konieczne zarówno dla ubezpieczonych, jak i dla zakładów pracy.

Opłaty stemplowe na podaniach w sprawie ubezpieczeń społecznych

Podania, pisma i odwołania, wnoszone do instytucji ubezpieczeń społecznych i do organów odwoławczych, wolne są od opłat stemplowych. Od opłat tych wolne są również naprzykład zaświadczenia o stanie wdowieństwa, o pozostawaniu bez pracy, metryki itp., uzyskiwane przez zainteresowane osoby w celu przedłożenia instytucjom ubezpieczeń społecznych.

Obowiązek ubezpieczenia członków zarządu spółek akcyjnych

Na podstawie orzeczenia Najwyższego Trybunału Administracyjnego członkowie osób prawnych, pochodzący z wyboru, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia pracowników umysłowych na równi z innymi pracownikami umysłowymi niezależnie od tego, czy pobierają za swoje czynności określone wynagrodzenie, czy też pełnią je z jakichkolwiek pobudek bezpłatnie. Członkowie ci mogą być jednak zwolnieni od obowiązku ubezpieczenia na własne żądanie.

Jakie zaświadczenia niezbędne są dla uzyskania zasiłku chorobowego

Celem uzyskania zasiłku chorobowego ubezpieczony, po stwierdzeniu niezdolności do pracy przez lekarza domowego lub komisji lekarskiej Ubezpieczalni Społecznej, winien przedstawić w najbliższym obwodzie, podobwodzie lub w ośrodku leczniczym Ubezpieczalni 1) legitymację ubezpieczeniową, poświadczoną przez pracodawcę (poświadczenie dla pracowników fizycznych jest ważne na przeciąg 2 tygodni, dla pracowników umysłowych na przeciąg miesiąca), 2) zaświadczenie pracodawcy, stwierdzające dokładną datę rozpoczęcia pracy, okresy przerwy i przyczyny, które spowodowały przerwę w zatrudnieniu (choroba, strajk) oraz datę wymówienia i rozwiązania umowy o pracę, zarobki ubezpieczonego, przy czym dla płatnych tygodniowo— za ostatnie 13 tygodni przed chorobą (zarobki wymienić oddzielnie za każdy tydzień), dla płatnych miesięcznie — za ostatnie trzy miesiące przed chorobą (odzielnie za każdy miesiąc).

Zaświadczenie pracodawcy winno być opatrzone datą wystawienia, pieczątką i podpisem odpowiedniej osoby.

Leczenie chorych robotników po wyczerpaniu świadczeń chorobowych

Robotnicy, którzy przebyli 200 tygodni składkowych w ubezpieczeniu po 1 stycznia 1934 r., nabyli prawo do dalszej pomocy leczniczej z ubezpieczenia emerytalnego robotników po wyczerpaniu 26-tygodniowego okresu zasiłkowego i leczenia w ubezpieczeniu chorobowym, jeśli są nadal chorzy na tę samą chorobę.

Dalszej pomocy leczniczej w tej samej chorobie na rachunek ubezpieczenia emerytalnego robotników udziela Ubezpieczalnia Społeczna tak długo, jak długo jest ta pomoc konieczna.

Umieszczenie chorego w szpitalu lub w sanatorium wymaga uprzedniej zgody Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Zasiłek domowy i szpitalny.

Zasiłek domowy przysługuje ubezpieczonym chorym umieszczonym przez Ubezpieczalnię społeczną w szpitalu przez czas pobytu w tym szpitalu, o ile posiada na swym utrzymaniu przynajmniej jedną osobę.

Zasiłek domowy wynosi 30% przeciętnego wynagrodzenia, tj. połowę zasiłku chorobowego. Ubezpieczony umieszczony w szpitalu ma prawo do zasiłku szpitalnego w wysokości 12% wynagrodzenia, jeśli nie ma nikogo na swym utrzymaniu.

Gdy ubezpieczony umrze

Zasiłek pogrzebowy wypłacany jest członkom rodziny w razie śmierci ubezpieczonego w wysokości przeciętnego 3-tygodniowego zarobku, a ubezpieczonemu w razie śmierci członka jego rodziny w wysokości przeciętnego półtora tygodniowego zarobku.

PRENUMERATA „Buchaltera Polskiego" wynosi z przesyłką pocztową lub odnoszeniem do domów w Warszawie kwartalnie zł 4.50, półrocznie zł 8.20, rocznie zł 16. Członkowie Polskiego Zw. Buchalterów-Rzeczoznawców, Buch.-Bilansistów i Ich Pomocników otrzymują pismo bezpłatnie.

CENA OGŁOSZEŃ: połowa strony tytułowej zł 300.—

cała strona	przed tekstem „ 280.—	za tekstem zł 200.—	w treści redakcyjnej zł 350.—
½	„ „ „ „ 150.—	„ „ „ 110.—	„ „ „ 180.—
¼	„ „ „ „ 80.—	„ „ „ 80.—	„ „ „ 100.—
⅛	„ „ „ „ 45.—	„ „ „ 35.—	„ „ „ 60.—

WPŁATY dla „Buchaltera Polskiego" należy uskuteczniać na konto w P. K. O. Nr 18686 — Polski Związek Buchalterów-Rzeczoznawców, Buchalterów-Bilansistów i Ich Pomocników — Warszawa.

Adres Redakcji i Administracji: Warszawa I Nowogrodzka 20, tel. 8-41-05.

Redaktor i wydawca: *ANTONI JULJAN SZYLLER*

Druk B-ci Drapczyńskich, Warszawa, Piusa 15.